

Poznajmy historię Kobylnicy

Wieś królewska i szlachecka

Historia Kobylnicy jest ściśle związana z dziejami rodu Puttkamerów oraz Łosina, które było ich posiadłością. Miejscowość, a zwłaszcza jej część, w latach 1387-1391 należąca do przodka Puttkamerów, zwanego Święcą III lub Święcą Starym, podlegała skomplikowanym prawom spadkowym, obowiązującym na Pomorzu i w regionach wschodnich.

Polegały one na tym, że wszyscy spadkobiercy linii męskiej mieli równe prawa do spadku i partycypowali w równych jego częściach. Wszyscy też musieli wyrazić zgodę na zakup, dzierżawę bądź dalszy podział spadku.

Niewiele wiemy, co działo się w Kobylnicy w XV wieku, wiadomo natomiast, że w XVI wieku miejscowość ta należała już do księżnej Erdmunth I. Jej zarządzeniem, na początku XVII wieku, grunt obok kobylnickiego kościoła przekazano na szkołę z mieszkaniami służbowymi dla kantora, nauczyciela i kościelnego. Od tego też czasu część miejscowości stanowić zaczęła dobra lenne Puttkamerów. Zresztą już w 1519 roku Thomas von Puttkamer z Łosina nabył przez zastaw północną część Kobylnicy.

Puttkamerowie - jako właściciele Kobylnicy w XVII wieku - mocno angażowali się w życie społeczne.

Na przykład Asmus von Puttkamer mieszkał z synem w Kobylnicy, byli oni również współwłaścicielami części Płaszewa. Asmus miał siedmiu synów i trzy córki, wszyscy urodzili się w Kobylnicy w latach 1663-1681. Jak pisze były mieszkaniec miejscowości, Erwin Herrmann, powołując się na „Genealogię rodu von Puttkamerów” autorstwa Eleonor von Puttkamer, dwoje dzieci Asmusa - Michael Lorenz i Bertram - zostało pochowanych również w Kobylnicy w 1667 roku. W 1734 roku Johan Peter von Puttkamer z gałęzi Plassow odziedziczył północną część wsi i, zgodnie z pruskim prawem skarbowym, sprzedał ją administracji królewskiej w Słupsku. Królewskie potwierdzenie sprzedaży tej części miejscowości nastąpiło dopiero w 1754 roku.

Odtąd grunty te nazywano Kobylnicą Królewską (Königlich Kublitz), a pozostałą część - Kobylnicą Szlachecką (Adling Kublitz).

Klasyfikacja z 1717 roku, a więc jesz-

cze sprzed podziału, zatytułowana jako opis Kobylnicy Szlacheckiej nadmienia, że miejscowość tę zamieszkiwało 13 chłopów, w tym czterech osiedlonych na folwarku, oraz 10 właścicieli domów bez

Ciąg dalszy na str. 36

Do 1825 roku Kobylnica Królewska i Kobylnica Szlachecka były samodzielnymi gminami

własnego pola, wykonujących prace lenne. Jak wówczas pisano, w miejscowości tej znajdowały się 23 paleniska. Sto pięćdziesiąt lat później Kobylnica miała już 84 gospodarstwa rolne, w tym sześć o powierzchni powyżej 20 hektarów.

W pierwszej połowie XIX wieku Kobylnica i Kobylnica Szlachecka, po wojnach wyzwoleńczych, w wyniku reform Steischena, wprowadzeniu prawa wyborczego oraz reform administracyjnych dla prowincji, okręgów i powiatów..

zaczęła intensywnie rozwijać się gospodarczo.

Rozpoczęła się budowa drogi ze Szczecina przez Słupsk do Gdańska, przebiegającej przez Bolestawice (Ulrichsfelde), stanowiące północno-zachodnią część gminy Kobylnica. Dużo większe znaczenie miało połączenie ze Słupska do Bytowa przez Kobylnicę i Suchorze. Inicjatywy budowy tych tras sięgają lat dwudziestych i trzydziestych XIX wieku, do użytku oddano je zaś w roku 1865.

Budowa linii kolejowej ze Stargardu przez Koszalin i Słupsk do Gdańska, prowadzona w latach 1867-1870, dała dodatkową pracę i zarobek małorolnym chłopom. Linia kolejowa Szczecinek - Słupsk, przebiegająca przez Kobylnicę i otwarta 1 października 1878 roku, umożliwiła później wysyłanie transportem kolejowym do Niemiec płodów rolnych, między innymi ziemniaków i zboża. Dzięki połączeniom kolejowym wysyłano też drewno niezbędne kopalniom na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Ruhry, skąd z kolei sprowadzano węgiel kamienny i brykiety.

Na początku XX wieku przebudowano kobylnicką mleczarnię, rozpoczęto elektryfikację miejscowości, powstało wiele nowych warsztatów rzemieślniczych oraz nastąpił widoczny rozwój budowlany. Spokój zburzyła pierwsza wojna światowa, ale już w 1926 roku zbudowano gmach tak zwanej nowej szkoły.

W przedwojennym spisie dóbr jako właściciele gospodarstw rolnych figurowali: Wilhelm Albrecht - 29 ha, Herman Bolduan - 24,5 ha, Gustaw Kroll - 28 ha, Karl Kroll - 21 ha, Franz Lange - 26 ha i Gustaw Lippitz - 20 ha. Posiadali oni średnio po trzy konie, 8 do 12 sztuk bydła i do 30 sztuk trzody chlewnej. Wnosili do kasy powiatu po 11,31 marki podatku gruntowego, co było stawką dwa razy wyższą niż średnia w powiecie.

Sytuację gospodarczą gminy determinowało położenie przy granicy Słupska.

Znaczna część mieszkańców pracowała

w przemyśle, trudniła się handlem czy rzemiosłem. Wśród ważniejszych kobylnickich zakładów pracy można wymienić Spółdzielnię Elektryczno-Utylizacyjną i Fabrykę Maszyn Hermana Fischera, piekarnie K. Schwartza i F. Waldowa, firmę budowlaną Arno Albrechta i O. Desena. Reinhold Lange prowadził sklep rowerowy, rzemiosłem rzeźniczym zajmowali się: Echtmann, B. Hafer, G. Lipków, Marske, E. Mielkie, Waldof, F. Zenke. Zakład fryzjerski miał E. Paul, a sklep samochodowy - Willi Drefke. Miejscową gospodę prowadził Otto Lange. Sklepy wielobranżowe prowadzili: F. Kienitz, H. Menzel, Franz Runów i K. Schwarz. W Kobylnicy funkcjonowały też dwa młyny - E. Hafera i P. Schwartza oraz wiele innych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Wymienić należy również Kasę Oszczędnościowo-Kredytową i miejscową mleczarnię.

Wieś przed drugą wojną światową zajmowała 646 hektarów, a według danych z 17 maja 1939 roku żyło w niej 1236 mieszkańców.

Okręgiem urzędowym dla wsi było Łosino, gdzie znajdował się również Urząd Stanu Cywilnego. Kobylnica posiadała natomiast własny okręg żandarmerii. Kobylnica i Kobylnica Szlachecka miały wspólną szkołę. Siedziba związku szkolnego znajdowała się w Kobylnicy, a sama szkoła w Kobylnicy Szlacheckiej.

Do 1925 roku Kobylnica (zwana też Kobylnicą Królewską) i Kobylnica Szlachecka były samoistnymi gminami z własnymi wójtami. Z upadkiem monarchii w Niemczech, po abdykacji cesarza oraz króla pruskiego Wilhelma II, nazwa Kobylnica Królewska nie miała racji bytu, Niemcy bowiem stały się republiką, a Prusy nie miały już króla. Dlatego wraz z likwidacją pruskiego ministerium państwowego, 4 października 1930 roku zmieniono nazwę Königlich Kublitz na Kublitz.

Należy także wspomnieć, że w 1931 roku sołtysem w Kobylnicy był Klemm, a w 1937 roku gospodarz - Albert Runów. Kolejni wójtowie gminy Kobylnica i Łosino to: Christian Bütow (1793-1801), Jürgen Kroll (1801), Lippitz (1869), Kroll (1869), Wilhelm Albrecht (1884), Karl Kroll (1900-1910), Gustaw Klemenz (1910-1924), Albrecht Runów (1934-1945).

Kolejni wójtowie gminy Kobylnica Szlachecka: Johan Priebe (1823), Fritz Albrecht (1869), Buchert (1884), Wilhelm Lange (1925).

*Eugeniusz Wiązowski
Kobylnica*